

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ, УПРАВЛІННЯ,
ПРАВА ТА ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

КАФЕДРА МЕНЕДЖМЕНТУ ІМ. І.А. МАРКІНОЇ

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Управління розвитком харчових підприємств

Освітньо-професійна програма – Харчові технології

Спеціальність – 181 Харчові технології

Галузь знань – 18 Виробництво та технології

освітній ступінь – магістр

Розробник:

Зось-Кіор Микола,

професор кафедри менеджменту ім. І.А. Маркіної, д.е.н., професор

Гарант ОПП:

Сукманов Валерій,

професор кафедри харчових технологій, д.т.н., професор

Полтава
2021 р.

Форма опису навчальної дисципліни та інформація про розробника

Назва навчальної дисципліни	Управління розвитком харчових підприємств
Назва структурного підрозділу	Кафедра менеджменту ім. І.А. Маркіної Навчально-наукового інституту економіки, управління, права та інформаційних технологій
Контактні дані розробників, які залучені до викладання	<i>Викладач: Зось-Кіор Микола Валерійович, д.е.н., професор</i> <i>Контакти: ауд. 487а (навчальний корпус №4)</i> <i>e-mail: mykola.zos-kior@pdaa.edu.ua</i> тел. 0501325043 сторінка викладача: https://www.pdaa.edu.ua/people/zos-kior-mykola-valeriyovych
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський) рівень
Спеціальність	181 Харчові технології
Попередні умови для вивчення навчальної дисципліни	Відсутні

Заплановані результати навчання

Мета вивчення навчальної дисципліни: поглиблене вивчення теоретичних і практичних аспектів управління розвитком харчових підприємств.

Основні завдання навчальної дисципліни теоретична підготовка здобувачів вищої освіти з питань:

оволодіння системою знань щодо розвитку підприємств харчової промисловості;

вивчення теоретичних і методологічних основ оцінки умов та факторів господарської діяльності підприємств харчової промисловості, впливу глобалізації на розвиток підприємств харчової промисловості, застосування кращих світових практик виробничої діяльності та потенціалу місцевих сировинних зон;

отримання навичок прийняття і реалізації управлінських рішень на основі аналізу логістичних аспектів розвитку підприємств харчової промисловості, управлінських аспектів розширення асортименту готової продукції підприємств харчової промисловості, розширення географії експорту продукції підприємств харчової промисловості та розвиток імпортозаміщення, управління інвестиційним потенціалом розвитку підприємств харчової промисловості;

формування умінь і навичок розробки і реалізації стратегії і тактики розвитку агропродовольчих кластерів.

Компетентності:

загальні:

ЗК 4. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК 5. Здатність працювати в міжнародному контексті.

фахові:

СК 4. Здатність розробляти програми ефективного функціонування підприємств харчової промисловості та/або закладів ресторанного господарства відповідно до прогнозів розвитку галузі в умовах глобалізації.

Програмні результати навчання:

ПРН 5. Обирати та впроваджувати у практичну виробничу діяльність ефективні технології, обладнання та раціональні методи управління виробництвом з урахуванням світових тенденцій розвитку харчових технологій.

ПРН 6. Розробляти та реалізовувати програми розвитку підприємств галузі на коротко- та довгострокову перспективу, аналізувати та оцінювати їх ефективність, екологічні та соціальні наслідки.

4. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Теоретичні аспекти управління підприємствами харчової промисловості та їх особливості.

Тема 2. Оцінка умов та факторів господарської діяльності підприємств харчової промисловості.

Тема 3. Вплив глобалізації на розвиток підприємств харчової промисловості.

Тема 4. Логістичні аспекти розвитку підприємств харчової промисловості.

Тема 5. Управлінські аспекти розширення асортименту готової продукції підприємств харчової промисловості.

Тема 6. Розширення географії експорту продукції підприємств харчової промисловості та розвиток імпортозаміщення.

Тема 7. Управління інвестиційним потенціалом розвитку підприємств харчової промисловості.

Тема 8. Розвиток агропродовольчих кластерів

Трудомісткість:

Загальна кількість годин – 90 годин

Кількість кредитів – 3,0

Форма семестрового контролю – екзамен

Додаткові матеріали для представлення навчальної дисципліни: робоча програма навчальної дисципліни, анотація, презентація.

Політика оцінювання

1. Академічна доброчесність: Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності та Кодексу про етику

викладача та здобувача вищої освіти Полтавського державного аграрного університету. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

2. Система оцінювання

Оцінювання результатів навчання

Програмні результати навчання	Методи навчання	Форми контролю
ПРН 5. Обирати та впроваджувати у практичну виробничу діяльність ефективні технології, обладнання та раціональні методи управління виробництвом з урахуванням світових тенденцій розвитку харчових технологій.	<ul style="list-style-type: none"> - за джерелом знань: словесні методи: лекція; наочні методи демонстрування; практичні методи: практичні роботи, ситуаційні вправи; - за логікою: дедуктивний, синтетичний, узагальнення; - за мисленням: евристичний; - методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності: метод формування пізнавальних інтересів: створення ситуації інтересу; метод стимулювання і мотивації обов'язку й відповідальності: заохочення, оперативний контроль, вказування на недоліки, зауваження; - інноваційні: інтерактивний метод: тренінгові заняття, мозковий штурм. 	письмове та усне виконання вправ на практичних заняттях; виконання завдань самостійної роботи; виконання тестових завдань
ПРН 6. Розробляти та реалізовувати програми розвитку підприємств галузі на коротко- та довгострокову перспективу, аналізувати та оцінювати їх ефективність, екологічні та соціальні наслідки	<ul style="list-style-type: none"> - за джерелом знань: словесні методи: лекція; наочні методи демонстрування; практичні методи: практичні роботи, ситуаційні вправи; - за логікою: дедуктивний, синтетичний, узагальнення; - за мисленням: евристичний; - методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності: метод формування пізнавальних інтересів: створення ситуації інтересу; метод стимулювання і мотивації обов'язку й відповідальності: заохочення, оперативний контроль, вказування на недоліки, зауваження; - інноваційні: інтерактивний метод: тренінгові заняття, мозковий штурм. 	письмове та усне виконання вправ на практичних заняттях; виконання завдань самостійної роботи; виконання тестових завдань

Критерії успішного опанування програмних результатів навчання

Програмні результати навчання	Відсоток у підсумковій оцінці з навчальної дисципліни, %	Максимальна кількість балів	Мінімальний пороговий рівень оцінок, балів
ПРН 5. Обирати та впроваджувати у практичну виробничу діяльність ефективні технології, обладнання та раціональні методи управління виробництвом з урахуванням світових тенденцій розвитку харчових технологій.	50	50	30
ПРН 6. Розробляти та реалізовувати програми розвитку підприємств галузі на коротко- та довгострокову перспективу, аналізувати та оцінювати їх ефективність, екологічні та соціальні наслідки	50	50	30

Форми контролю результатів навчання

Програмні результати навчання	Форми контролю								Разом	
	виконання вправ на практичних заняттях		виконання завдань самостійної роботи		розв'язування тестів		екзамен			
	мінімальна кількість балів	максимальна кількість балів	мінімальна кількість балів	максимальна кількість балів	мінімальна кількість балів	максимальна кількість балів	мінімальна кількість балів	максимальна кількість балів	мінімальна кількість балів	максимальна кількість балів
ПРН 5. Обирати та впроваджувати у практичну виробничу діяльність ефективні технології, обладнання та раціональні методи управління виробництвом з урахуванням світових тенденцій розвитку харчових технологій.	12	16	11	16	3	8	4	10	30	50
ПРН 6. Розробляти та реалізовувати програми розвитку підприємств галузі на коротко- та довгострокову перспективу, аналізувати та оцінювати їх ефективність, екологічні та соціальні наслідки.	11	16	12	16	3	8	4	10	30	50
Разом	23	32	23	32	6	16	8	20	60	100

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом
	виконання вправ на практичних заняттях	виконання завдань самостійної роботи	розв'язування тестів	екзамен	
Тема 1. Теоретичні аспекти управління підприємствами харчової промисловості та їх особливості		4	2		6
Тема 2. Оцінка умов та факторів господарської діяльності підприємств харчової промисловості.	4	4	2		10
Тема 3. Вплив глобалізації на розвиток підприємств харчової промисловості.	4	4	2		10
Тема 4. Логістичні аспекти розвитку підприємств харчової промисловості.	4	4	2		10
Тема 5. Управлінські аспекти розширення асортименту готової продукції підприємств харчової промисловості.	5	4	2		11
Тема 6. Розширення географії експорту продукції підприємств харчової промисловості та розвиток імпортозаміщення.	4	4	2		10
Тема 7. Управління інвестиційним потенціалом розвитку підприємств харчової промисловості.	5	4	2		11
Тема 8. Розвиток агропродовольчих кластерів.	4	4	2		10
Екзамен				20	20
Разом	32	32	16	20	100

Рекомендовані джерела інформації

1. Управління розвитком підприємств (за видами економічної діяльності) в умовах глобалізації: моногр. / за ред. І.І. Савенка, І.О. Седікової. Одеса: видавець Букаєв Вадим Вікторович, 2014. 218 с.

2. Константинова Т.В. Формування системи стратегічного управління підприємств харчової промисловості. Вісник ХНАУ ім. В.В. Докучаєва. 2018. № 3. С. 337-346.

3. Немченко Г. В. Розвиток підприємств харчової промисловості в умовах реформування аграрного сектору економіки. Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису. Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії в галузі знань 07 – «Управління та адміністрування» зі спеціальності 076 – «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність». Одеська національна академія харчових технологій, 2021. Одеська національна академія харчових технологій, 2021. 486 с.

4. Купріна Н.М. Теоретико-методологічні основи забезпечення конкурентоспроможності харчової промисловості України на засадах її персистентної трансформації. Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора економічних наук за спеціальністю 08.00.03 – «Економіка та управління національним господарством». Одеса: Інститут проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України.

2021. 524 с.

5. Конкуренентоспроможність харчових галузей України в КЗО контексті євроінтеграції : моногр. / Одеська національна академія харчових технологій; за ред. І.І. Савенка, І.О. Седікової. Одеса : видавець Букаєв Вадим Вікторович, 2016. 275 с.

6. Римар О. Г., Мазуркевич І. О. Проблеми та перспективи розвитку харчової промисловості України. *Економіка та держава*. 2021. № 3. С. 66–70.

7. Бердар, М. М. Домінанти розвитку підприємств харчової промисловості України в умовах інституційних змін : дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.04. Київ, 2018. 503 с.

8. Харчова промисловість України: стратегічні аспекти розвитку: монографія / за заг. ред. акад. НААН Я. М. Гадзала; Інститут продовольчих ресурсів НААН. К.: Аграр. наука, 2016. 380 с.

9. Пилипенко О.Є. Розвиток харчової промисловості України. *Наукові праці НУХТ*. Том 23. №3. С. 15-25.

10. Мудрак Р. П. Стан та перспективи розвитку підприємств харчової промисловості України. *Український журнал прикладної економіки*. 2020. Том 5. № 3. С. 125–134.

11. Калетнік Г. М., Коваленко О. М., Брояка А. А. Сучасні тенденції розвитку харчової промисловості та її місцезнаходження в економіці держави. *Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки та практики*. 2017. № 8. С. 7–26.

12. Пилипенко О. Є. Розвиток харчової промисловості України. *Наукові праці Національного університету харчових технологій*. 2017. Т. 23/3. С. 15–25.

13. Zos-Kior M., Hnatenko I., Isai O., Shtuler I., Samborskyi O., Rubezhanska V. Management of Efficiency of the Energy and Resource Saving Innovative Projects at the Processing Enterprises. *Management Theory and Studies for Rural Business and Infrastructure Development*. 2020. Vol.42. No.4. P. 504-515.

14. Zos-Kior M., Shkurupii O., Fedirets O., Shulzhenko I., Rubezhanska V. Modeling of the Investment Program Formation Process of Ecological Management of the Agrarian Cluster. *European Journal of Sustainable Development* 2021, 10, 1, 571-583.

15. Brockova K., Rossokha V., Chaban V., Zos-Kior M., Hnatenko I., Rubezhanska V. Economic mechanism of optimizing the innovation investment program of the development of agro-industrial production. *Management Theory and Studies for Rural Business and Infrastructure Development*. 2021. Vol. 43. No. 1. P. 129 -135.

16. Lozhachevska O., Navrotska T., Melnyk O., Kapinus L., Zos-Kior M., Hnatenko I. Management of logistics and marketing behavior of innovation clusters in territorial communities in the context of digitalization of society and the online market. *Laplace in Journal*, 2021. 7(3), p. 315-323.

17. Zherdetska L., Diatlova Y., Diatlova V., Derkach J., Goncharenko A. Zos-Kior M. Digital banking in the marketing mix and human resource management: improving the approach to the assessment as an innovative component. *Laplace in Journal*, 2021. 7(3A), p.111-119

Допоміжні:

1. Стратегія розвитку експорту продукції сільського господарства, харчової та переробної промисловості України на період до 2026 року: розпорядження Кабінету Міністрів України від 10 липня 2019 р. № 588-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/588-2019-%D1%80> (дата звернення 21.08.2021).
2. Левченко Ю.Г. Формування механізму управління інноваціями підприємств харчової промисловості. Вісник Житомирського державного технологічного університету. Серія «Економічні науки». 2007. № 3(41). С. 192–197.
3. Сичевський М. П. Харчова промисловість як основа продовольчої безпеки та розвитку держави. К.: Аграр. наука, 2019. 388 с.
4. Коваленко О. В. Інновації та бізнес у харчовій промисловості: монографія. К.: ННЦ «ІАЕ», 2015. 300 с.
5. Сичевський М.П., Коваленко О.В. Чинники інноваційної конкурентоспроможності харчової промисловості в контексті глобалізації. *Економіка АПК*. 2016. №11. С. 60-67.
6. Кириленко І. Г., Івченко В. Є., Дем'янчук В. В. Основні тенденції розвитку світового продовольчого ринку та виробництво продовольства в Україні. *Економіка АПК*. № 9. С. 34-45.
7. Пашнюк Л. О. Харчова промисловість України: стан, тенденції та перспективи розвитку. *Економічний часопис –XXI*. № 9-10. С. 60-63.
8. Хрип'юк В. І. Харчова промисловість України: ретроспективний аналіз та сучасні проблеми розвитку. *Економіка АПК*. № 9. С. 77-86.
9. Сукачова-Труніна С. М. Оцінка тенденцій виробництва, реалізації й організації споживання продукції та послуг харчування. *Бізнес Інформ*. 2021. №2. С. 308–315.

Інформаційні ресурси мережі Інтернет:

1. Розвиток харчової переробної промисловості за 2020 рік. Інформаційно-аналітичний портал АПК України. URL: <https://agro.me.gov.ua/ua> (дата звернення 21.08.2021).
2. Стан галузей АПК. Інформаційно-аналітичний портал АПК України. 2021. 4 лютого. URL: <https://agro.me.gov.ua/ua/investoram/monitoring-stanu-apk/stan-rozvitku-apk/stan-galuzej-apk> (дата звернення 22.08.2021).
3. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
4. Електронна бібліотека. URL: <http://lib.meta.ua/>
5. Міністерство економіки України. URL: <http://www.me.gov.ua>
6. Нормативно-правова база України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/>